

УДК 72.012.8:725.39(477)(045)

О. П.Олійник,*професор НАУ, кандидат архітектури,***Г. Ю.Завгородня,***студентка 6-го курсу кафедри комп'ютерних технологій та дизайну НАУ*

ОСОБЛИВОСТІ ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРІВ АЕРОПОРТІВ МІСТ УКРАЇНИ – УЧАСНИКІВ ЄВРО-2012

Анотація: в даній статті розглядається особливості просторового рішення і функціональне зонування аеропортів.

Ключові слова: аеропорти, авіація, інтер'єр аеропортів.

Розвиток будівництва аеровокзалів тісно пов'язаний з розвитком авіаційної галузі в цілому. Не дивлячись на те, що авіація вважається порівняно молодого галуззю промисловості, функціонування аеропортів є однією з найстрімкіших, прогресивніших і цікавіших напрямів сучасності, особливо з точки зору архітектурних і дизайнерських рішень будівель аеровокзалів.

Цивільна авіація України ще за роки СРСР набула особливого значення, і нині спостерігається розвиток найбільш крупних столичних аеропортів. Найновіша історія розвитку будівництва міжнародних аеровокзалів в СРСР та в Україні визначається наступними етапами: - 1 етап: виникнення і розвиток будівництва міжнародних аеровокзалів до 1980-х р.; - 2 етап: розвиток будівництва міжнародних аеровокзалів з 1980-х по 1990-і р.; - 3 етап: будівництво міжнародних аеровокзалів з 1990-х р. по теперішній час. Кінець ХХ ст. ознаменувався новим етапом реконструкції аеропортів, як вітчизняних, так і зарубіжних.

У вітчизняній практиці проектування не в повній мірі враховувалося значення художнього образу аеровокзалів аеропортів, що привело у свою чергу до збіднення простору і архітектури в цілому. У історії розвитку вітчизняних аеровокзалів аспекти реконструкції і проектування міжнародних аеровокзалів спеціально не розглядалися, а в науковій літературі перевага віддавалася питанням технології, безпеки польотів і загальним планувальним схемам.

Глибину і наукову новизну цих досліджень, вони не висвітлювали окремих аспектів архітектурно-просторових рішень сучасних міжнародних аеровокзалів і не приділяли уваги дизайну їх інтер'єрів.

У зв'язку з проведенням в Україні фінальної частини чемпіонату з футболу Євро-2012 актуальною темою стає будівництво та реконструкція аеровокзалів. Аеропорти займають особливе місце у функціонуванні міста і країни в цілому, забезпечуючи великі зовнішні торговельні зв'язки, але

одночасно являють собою потужні самодостатні структури, що активно впливають на міські підсистеми і екологію. Якісне поліпшення архітектурно-планувальних, функціональних, соціальних характеристик міжнародних аеровокзалів дозволить їм не лише ефективно функціонувати у сучасному світі, але і органічно інтегрувати з міським середовищем, а в ряду випадків набути особливого значення в існуючих міських структурах, забезпечуючи новий виток розвитку великих міст. Слід зазначити, що архітектура будівель терміналів і виразність їх інтер'єрів відіграють в вирішенні цього завдання не останню роль.

Як в Україні, так і в інших країнах СНД, окрім економічних чинників, на функціонування повітряного транспорту істотний вплив мають також проблеми експлуатаційного характеру. Основні недоліки - якість процесу обслуговування пасажирів, складність формування простору аеровокзалу, інколи відсутність комплексного підходу до формування архітектурно-просторових рішень, недостатність уваги до дизайнерських рішень. Серед найбільш видатних аеропортів колишнього СРСР можна відзначити московські аеропорти Шереметьєво-2, Домодедово та Пулково, в Україні найпрогресивнішим аеропортом до останнього часу лишався Бориспіль.

Просторово-часовий аналіз закордонних аеровокзальних комплексів дозволив зробити їх класифікацію за пропускнуою спроможністю: малі аеровокзальні комплекси (однорусна схема), середні аеровокзали (комбінована схема), великі аеровокзальні комплекси (багаторусна схема). Напрями формування архітектурно-образних рішень середніх та великих аеропортів на сучасному етапі здебільшого спираються на втілення ідей технічного прогресу, почуття влади над простором і польоту (вперше серед закордонних аеропортів таку ідею використав арх. Е. Саарінен в аеропорту Джона Кенеді в Нью-Йорку).

Сучасна зарубіжна практика розширення і реконструкції аеропортів демонструє відсутність єдиних прийомів архітектури – зустрічаються різні методи, що дозволяють проводити реконструкцію, не перешкоджаючи роботі аеропорту. Як правило, при розширенні здійснюється будівництво нової будівлі, яка відповідає потребам суспільства на даний час. У міжнародній практиці подекуди спостерігається непомірне розростання простору аеровокзалу, що приводить до збільшення пішохідних відстаней, трансформації компактних централізованих схем в складнішу децентралізовану схему обслуговування з багаторівневими просторами і зонуванням по вертикалі.

Аеропорт - єдина споруда, яку люди регулярно бачать згори, і саме в цьому ракурсі він стає символічним знаком, що розстилається внизу немов витвір мистецтва. Тому кращі зразки міжнародних аеропортів світу орієнтовані саме на таке сприйняття їх архітектури. Одним з них є новий, третій термінал

міжнародного аеропорту в Пекіні (під кер. арх. Н.Фостера), будівництво якого було приурочене до Олімпіади-2008. Форма аеропорту, що нагадує дракона – символ Піднебесної, його аеродинамічний дах і сріблястий колір повинні викликати гострі відчуття, передавати поезію польоту і асоціюватися з традиційними китайськими символами. Створення яскравого образу, який би ідентифікувався з Китаєм і став одним з головних архітектурних символів столиці, що запам'ятовується, було однією з головних вимог, які китайські замовники пред'являли до проекту.

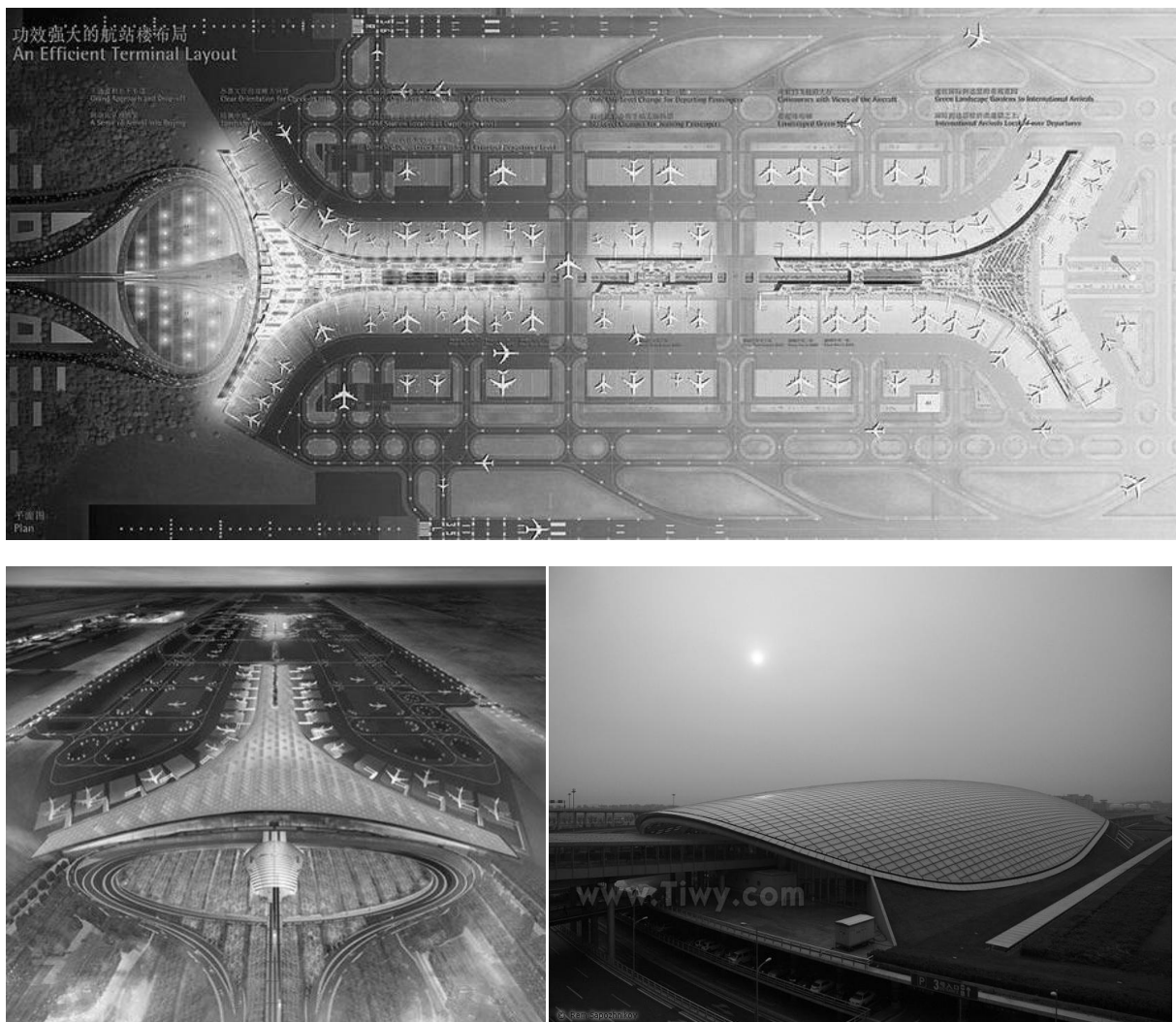
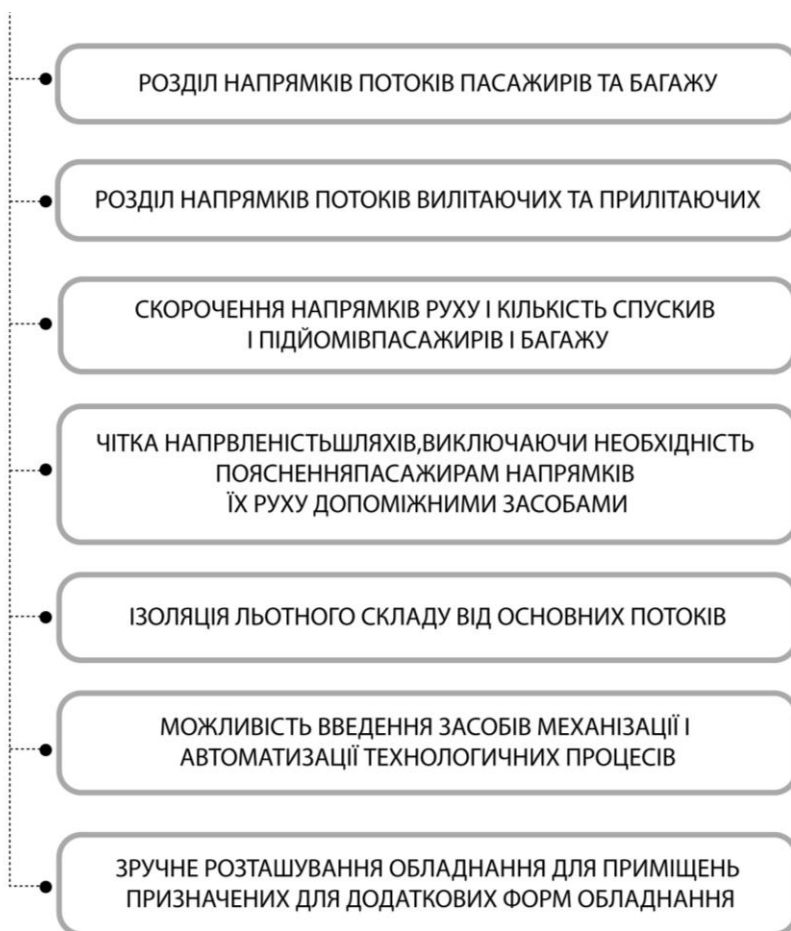

Рис. 1. Третій термінал міжнародного аеропорту в Пекіні (арх. Н.Фостер)

Головною експлуатаційною вимогою до об'ємно-планувального вирішення міжнародного аеровокзалу є забезпечення чіткості і швидкості обслуговування, скорочення доріг руху і часу перебування пасажирів в аеровокзалі. У зв'язку з цим в аеровокзалі мають бути правильно організовані рух основних потоків, взаємозв'язок основних груп приміщень, а також створені нормальні санітарно-гігієнічні умови для пасажирів, відвідувачів і обслуговуючого персоналу. (див. рис.2.).

Аеровокзальні комплекси повинні поєднувати в собі виразну архітектуру

з сучасною технологією і відповідним дизайном. Протягом всього періоду розвитку аеровокзал поступово розширює сферу послуг для пасажирів, концентруючи громадські функції, що дозволяє обслуговувати величезне число пасажирів.

Рис.2. Принципи об'ємно-планувальної організації структур аеровокзальних комплексів

Збільшення

числа операцій в аеровокзалі вимагає розвитку фронту для посадки висадки, розділення пасажирів, що прибувають і вилітають, використання декількох рівнів дотримання як для пасажирів, так і для багажу (а в найбільших аеровокзалах і для потоків автомобілів), і рейкового або підвісного громадського транспорту на привокзальних площах, обширних автостоянок, що компактно розміщуються і сполучаються з по аеровокзалом. Ускладнення функцій привело до розділення аеровокзалу на декілька будівель - для декількох авіакомпаній або функцій (міжнародний і внутрішній), що сполучаються між собою.

В даній статті з вітчизняних аеропортів міст - учасників Євро 2012 розглядались наступні: Київ, Львів, Харків, Донецьк. Слід відзначити, що жоден з них, за винятком хіба Борисполю (Київ), не відповідав нормам проектування аеропортів міжнародного класу, тому всі вони потребували значної реконструкції.

Аналіз прийомів інтер'єрів аеровокзалів міст учасників Євро 2012 дозволив узагальнити прийоми дизайну, що використовуються в процесі їх реконструкції. Так, у Харкові концепція проекту опирається на традиційну ідею

створення відчуття піднесеності, небесної врівноваженості, відкритого простору. Для цього в інтер'єрах використано білі кольори, метал та скло. Меблі та устаткування для проекту даного аеровокзалу були авторською розробкою колективу архітекторів та дизайнерів, та поєднали в собі останні досягнення науки та техніки.

У Львові логічно поєднано сучасний стиль хай-тек з національним синтезом мистецтв. Національні мистецькі мотиви знайшли прояв в оздобленні сучасних конструкцій аеропорту – в колонах. В аеровокзалі теж багато природного світла, простору, сонця та енергії. Львівський аеропорт можна вважати одним з найцікавіших проектів, адже архітекторам та дизайнерам даного проекту вдалось майже неможливе: вони дуже логічно поєднали сучасний стиль хай-тек з національними та природними мотивами.

В новому терміналі київського аеропорту Бориспіль основним стилем дизайну інтер'єрів став мінімалізм, комбінований з елементами хай-теку, який прослідковується в металевих кронштейнах колон з підсвіткою; в кольоровій гамі, де переважають холодні, а саме білі, сині та сірі відтінки; в дизайні меблів. Функціональне зонування аеропорту зазначено малюнком підлоги та прийомами дизайну стелі.

Разом з тим в проекті Донецького аеровокзалу, що прийнято до реалізації, немає чіткої стилістичної направленості в інтер'єрі, чи продуманого функціонального зонування. В інтер'єрі використано темні кольори, переважають сірий та чорний. В функціональному зонуванні не застосовані прийоми виділення різних зон, розділення потоків людей.

Рис. 3. Залежність кольорового вирішення інтер'єрів аеропортів від призначення приміщень.

Виконане дослідження дає підстави стверджувати, що основою досягнення позитивних результатів при розробці інтер'єрів пасажирських приміщень сучасних аеровокзалів є комплексний метод їх проектування – від технологічної схеми до дизайну інтер'єрів, підбору оздоблювальних матеріалів, систем освітлення та меблів. Цей метод дозволяє поєднувати урахування специфічних вимог, що формують внутрішній простір приміщень, з високою архітектурно-художньою виразністю інтер'єрів.

Використана література:

1. Ашфорд Н. и др. Функционирование аэропорта. М., 1990
2. Комский М. В. Архитектурно- строительные приемы этапного развития аэровокзалов // Трансп. стр- во. -1979. - №5. – С.19-22: ил.
3. Ушаков В.А. Архитектура интерьеров аэровокзалов: Автореф. дис. на соиск. уч. степ. канд. архитектуры / Моск. архит. ин-т. – М., 1966. – 34 с.- Библиогр.: с. 33-34.
4. Положков В.В. Предложения по реконструкции секторов международных авиалиний в существующих зданиях аэровокзалов // Стр-во и архитектура: ЭИ / ВНИИНТПИ. – 1997.- Вып.5. – С. 14-19: фот. Писков М.Г. Аэровокзальные комплексы нового типа // Трансп. стр-во. – 1982.- №9. – С 50-52: пл.

Аннотация

В данной статье рассматриваются особенности пространственного решения и функциональное зонирование аэропортов.

Ключевые слова: аэропорты, авиация, интерьер аэропортов.

Abstract

In this article the features of spatial decision and functional zoning of airports.

Keywords: airports, aviation, interior airports.